

Justícia Social

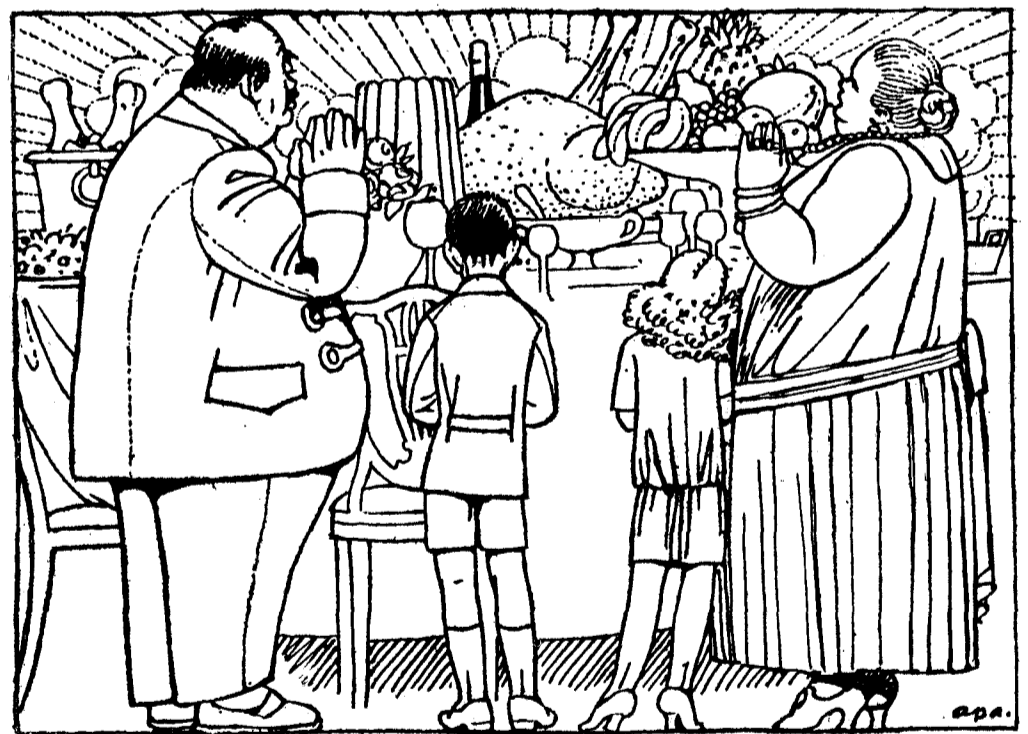
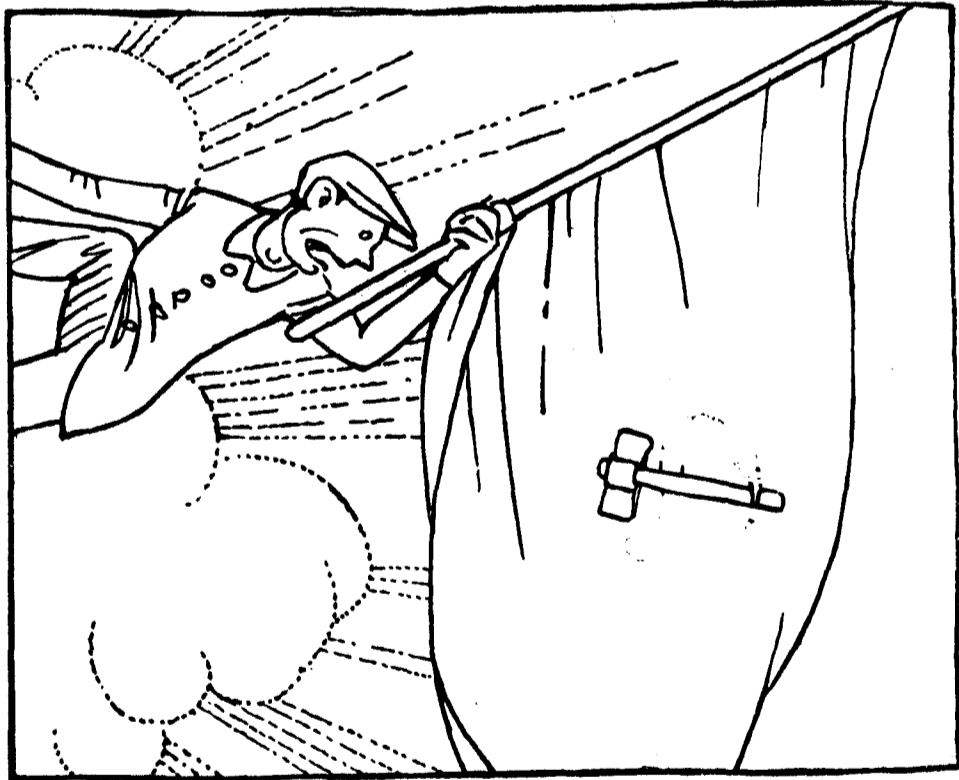
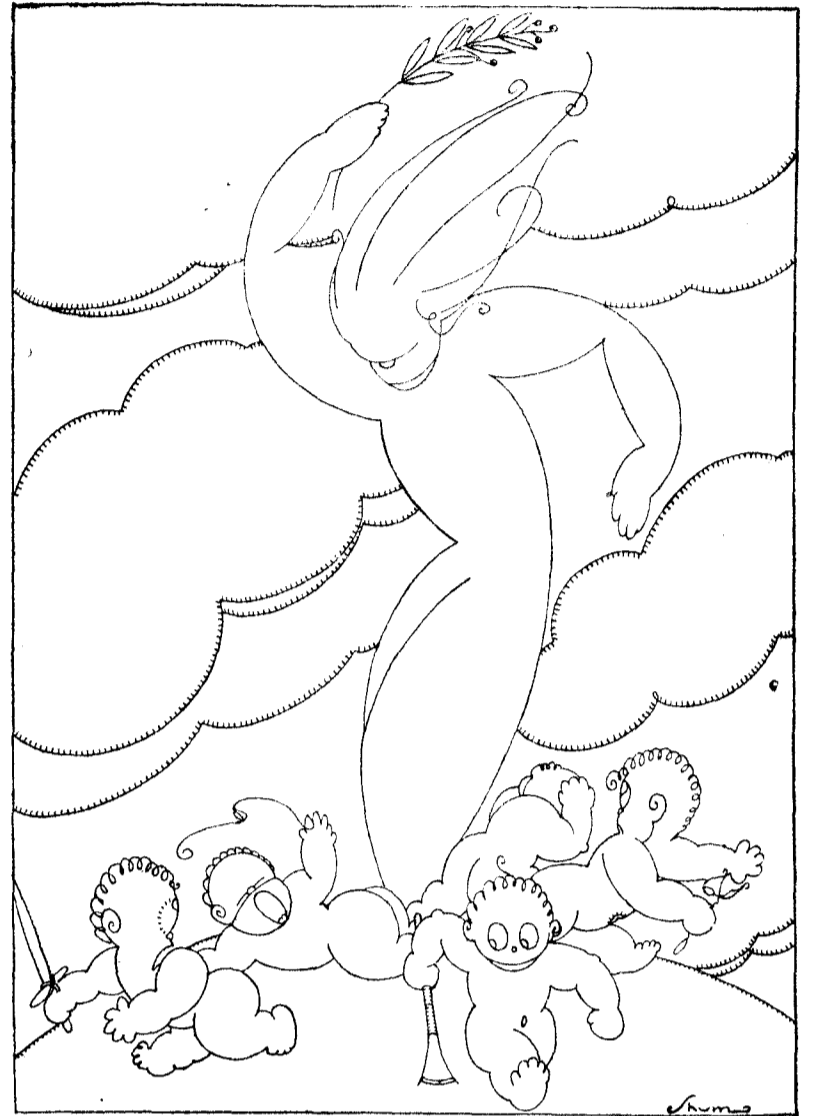
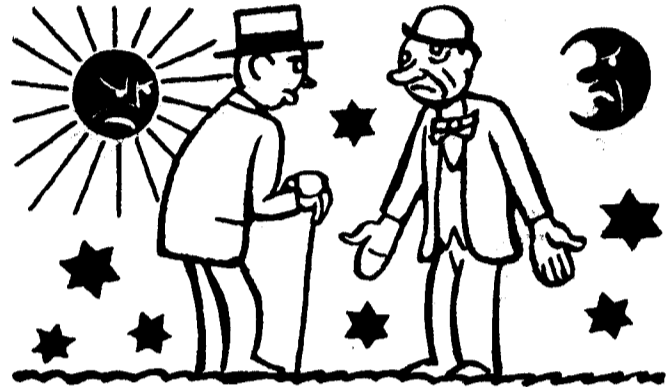
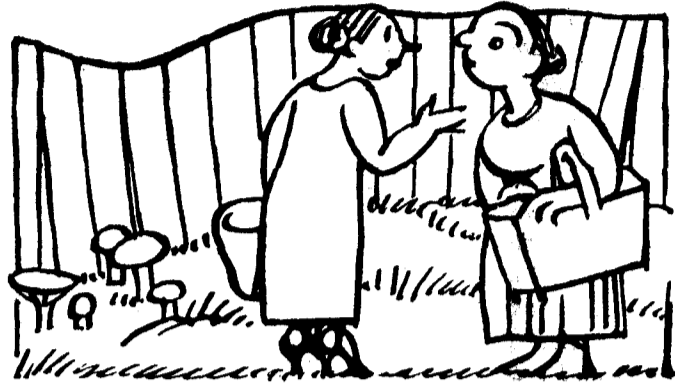
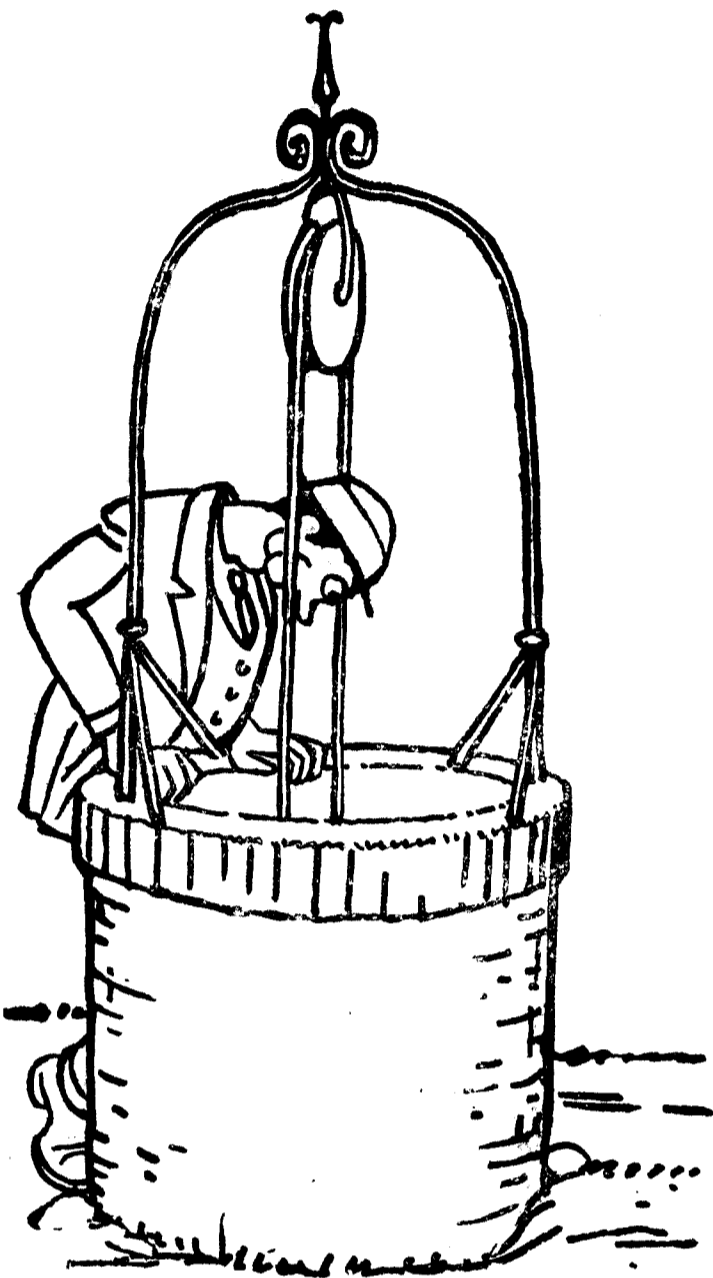
Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, a fer la pàtria digna?
GABRIEL ALOMAR

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció i Administració: Viladomat, 108 (Impremia)
Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

DEL NOSTRE ARXIU

LES LLIBERTATS A ITALIA

Declaracions de Mussolini

L'Ordine Fascista publicà el més passat una intervú amb el dictador italià. Veus-en aquí alguns fragments traduïts:

«La primera fase de la revolució ha demostrat la impotència dels vells partits que el feixisme ha derrotat en tots els camps, bèl·lic i pacífic».

Tots saben el que pot argumentar i defensar la premsa italiana. Deurà ésser per simpatia que fa pocs dies el prefecte de Roma va ordenar la dissolució de la Junta Directiva i dels Comitès de l'Associació de la Premsa de Roma. En llur lloc ha nomenat tres comissaris.

El sindicat de periodistes feixistes reuniren 157 firmes per provocar la sortida del general Bencivenga i 580 membres de l'Associació de la premsa es posaren al costat d'aquest general que no figura entre els feixistes. Ve't-aquí doncs com la major part dels periodistes porta-veus de l'opinió del país surt derrotada in *competizione pacifiche*.

I veureu encara com s'entreguen els adversos al feixisme: quan els comissaris nomenats pel prefecte varen anar a pendre possessió dels locals i arxius, el general Bencivenga es negà a donar-los-hi, per considerar-ho ilegal. Varen tornar els comissaris acompanyats de policies i allavors el general es retirà protestant.

Ara vol demostrar que els vells partits no tenen cap raó d'existir,

que són buits de tot ideal i superats per la força inexorable de la realitat històrica. Això digué Mussolini.

La realitat històrica es formada per les camises negres.

I afegí: «El dogma socialista, ja fracassat en una semi-secular pràctica transformística i renunciadora, ha conegut la seva fi gloriosa a Rússia.» Des de quan és exhaurit el socialisme? Quan i a on ha fracassat? Quan en tots els païssos avançats es llegala i es van adoptant normes socialistes. Quan a Alemanya baix Hindenburg i en la lliure Suïssa guanyen de nou els socialistes. Quan a Dinamarca suprimeix l'exèrcit i continua amb èxit governant aquest partit en altres païssos, que per res envejen al feixisme. Amb qui es creu parlar Mussolini?

Es més sincer encara:

«Es necessari combatre la democràcia, sobretot en sos principis socials i filosòfics que s'originaren en la ja massa explotada revolució francesa».

Tota aquesta revolució feixista vol realitzar-se en nom de l'engrandiment d'Itàlia. Els qui no són feixistes no són tinguts per italians. No sabem quin engrandiment moral o social assolirà Itàlia amb la dictadura feixista. Però això de l'Ètica i del Deure es veu que són coses antiquades per aquesta gent.

Obrers: Sou peülis per qué esteu de genolls. Redreueu-vos.

Carnet d'un heterodoxe

EL GENERÓS

- Qui vol la meua ànima?
- Què dius, insensat?
- Jo regalo, al qui la vulgui, aquesta cosa que no em serveix per a res de bó.
- Aquestes són coses de dir en públic?
- Hi creus tu amb l'ànima?
- Jo tinc la meua.
- Ja en tens prou?
- Com s'entén?
- Si tant et dol que un altre regali la seva, potser et faria bé ésser propietari de dues. La meua queda-te-la.
- Això són fletomies.

—No renyirem. Porta'm a dinar a cà'n Pela-esquenes—ja veus si t'ho faig a bon preu!—et quedes amb la meua ànima i en paus. Faré més per mi ànima, que no pas guardant-me escrupolosament l'ànima.

—N'et puc sentir!
—Es clar, i per això se'n va. Però deu de valdre molt poca cosa l'ànima d'un pobre quan cap ric creu prudent comprar-la. O ànima meua, que ni t'ofens! Si tant m'estimes, tu que no tens necessitats, no podries fer el miracle de que jo, pobre home teu propietari, no en patís tampoc?
—Voleia, dansa, inventa, corre i porta'm pa! No? O ànima meua! O ets ingrata o no has estat mai res de mi!

BRAND.

Mèxic i la seva Constitució

seguit un èxit formidable. També li hem vist altres obres admirables de línies i de naturalitat. Segons tenim entès, ben aviat el públic barceloní podrà jutjar una exposició d'obres d'aquest escultor català, que nosaltres considerem molt. Ens agradarà de veure si també coincidirem amb el parer dels intel·ligents.

Política menuda

Volia parlar, també, de l'actualitat política. Però tenint en compte lo extens d'aquesta crònica, i que en aquests moments encara no està ben resolta la crisi ministerial, ho deixaré per un altre dia.

RAFAEL NANDU.

Merrheim, ha mort

Ha mort el conegut sindicalista francès company Merrheim, secretari de la Federació Metal·lúrgica francesa des de 1911.

Les exigències de la tirada del present número ens priven d'ocupar-nos avui amb l'amplitud que mereix el traspàs d'aquesta figura eminent del sindicalisme. Ho farem en la propera edició.

El treball cultural dels Sindicats rusos

De «La Correspondance Internationale»:

«Hi ha actualment en l'Unió soviètica 3.417 clubs, amb 900 mil membres dels quals 601.412 homes i 255.118 dones. Les dades manquen pels altres membres. Hi ha a més a més, en cada empresa on els clubs no existeixen el que s'anomena «recons rojos». El seu nombre és de 7.995. Els sindicats han fundat 6.803 biblioteques, amb 8.414.040 llibres. La xifra d'abonats és de 1.176.714 i de 2.880.011 llibres deixats mensualment.

Baix la direcció dels sindicats, hi ha 4.500 cercles esportius, agrupant 350.000 membres. Durant el mes de desembre de 1914 s'han donat en els clubs 20.425 conferències, devant d'auditoris que comprenen en total 2.666.069 persones. A més s'han organitzat durant el mateix temps 29.884 representacions teatrals, «periòdics vivents», concerts, festes, etc., etcètera, amb 7.907.455 espectadors; 58 per 100 de sessions no costa res l'entrada. El nombre de visitants dels clubs s'eleva a més de 100 milions per any.

Les despeses del treball cultural es paguen en part per la cotització dels socis i en part per les taxes especials imposades a les empreses oficials i privades. Aquesta taxa representa pels òrgans polítics i administratius el 12 per 100 del total dels salaris pagats als empleats; pels òrgans econòmics l'1 per 100; per les empreses privades un percentatge més crescut.

Tenim la xifra de despeses total efectuada pels sindicats per treball cultural. 19 comitès centrals (sobre 23 totals) amb 777 comitès de departaments que en depenen, han gastat, amb aquest objecte, en 1924, prop de 8 i mig milions de rubles, distribuïts de la següent forma: 4.719.729 rubles per al sosteniment dels clubs, 525.190 per la liquidació de l'analfabetisme, 1.011.469 per l'Instrucció elemental, 862.303 rubles per l'organització de cursos professionals, etc. El sindicat metal·lúrgista despesà ell sol, en 1924, més de 2.000.000 de rubles. Cal fer notar que aquestes xifres augmentaran d'una manera sensible en 1925».

L'obrer que no treballa per la seva emancipació ajuda a fer esclaus als seus propis fills.

OLYMPIA

Associació Obrera de Concerts

Fundador: PAU CASALS

Diumenge 8 de Novembre de 1925

a les 11 del matí

Concert extraordinari matinal

per la Orquestra Pau Casals

dirigida pel seu mestre fundador

PROGRAMA

Cinquena sinfonia BEETHOVEN

L'Arlesiana, suite BIZET
Serra amunt, sardana MORERA
Aria de la suite, en re BACH
Obertura dels Mestres
Cantaires. . . . . WAGNER

PREUS DE LES LOCALITATS

(inclòs els impostos)

Llotges (sense entrades). . . . . 20' - ptes.
Sillons pati 1.ª classe. . . . . 3' - »
Id. id. 2.ª id. . . . . 2' - »
Seients de pis, 1.ª classe . . . . . 1'50 - »
Id. id. 2.ª id. . . . . 1'25 - »
Entrada de llotja i passeig. . . . . 1' - »
Entrada general . . . . . 0'80 - »

Despatx a l'Administració d'Olympia tots els dies, tarda i nit.

NOTA: Aquest concert és l'únic que organitzat per l'Associació Obrera de Concerts, té caràcter públic.

La pròxima tanda de tres concerts per l'«Orquestra Pau Casals», serà exclusivament pels companys socis.

Inscribit-vos-hi desseguida, doncs el nombre és limitat.

Prohibida rigurosament l'entrada a la sala durant l'execució de les obres.

Companys: Llegiu i propagueu

Justicia Social

ECOS I COMENTARIS

AVIS

Els nostres lectors ens sabran excusar per la forma com surt aquesta setmana el nostre periòdic. Dificultats insuperables ens han 'aconsellat', a darrera hora, retirar l'original que teníem preparat.

QUI PARLA DE VIDA CARA?

Aquesta campanya que JUSTICIA SOCIAL ha iniciat contra la vida cara no comou pas a a tothom. Està clar.

El senyor Canons, el burgès tip, tots els senyors Butifarra de la Càmera de la Propietat i del «Fomento» els semblarà la nostra campanya extemporània.

Naturalment. Tots aquests senyors carregats de greix, diuen que els temps no són pas tan dolents com nosaltres diem.

Tots ells convenen que encara que l'indústria i el comerç passa una certa crisi, mai com ara s'havien menjat el «foi-gras» i les ostres amb una major seguretat personal.

ENCARA UN ALTRE MORT

L'altre dia van enterrar una altra víctima de la catàstrofe del tren de Sarrià.

Potser hauríem de parlar de responsabilitats. És inútil. Mai com ara les responsabilitats havien costat tant de trobar-se.

Fruïta d'aquels temps de felicitat.

Considerem sumament interessant que els nostres lectors conguin tot el que a Mèxic fa referència i per això ens plan reproduir íntegrament els quatre apartats de l'article 123 de la Constitució dels Estats Units de Mèxic, el qual es refereix exclusivament a la reglamentació de les condicions del treball i als drets fonamentals dels treballadors, en matèria de vagues, accidents, previsió social, etc., etc.

«El Congreso de la Unión y las legislaturas de los Estados Unidos deberán expedir leyes sobre el trabajo, fundadas en las necesidades de cada región, sin contravenir a las bases siguientes, las cuales regirán el trabajo de los obreros, jornaleros, empleados, domésticos y artesanos, y de una manera general todo contrato de trabajo.

La duración de la jornada máxima será de ocho horas.

La jornada máxima del trabajo nocturno será de siete horas. Quedan prohibidas las labores insalubres o peligrosas para las mujeres en general y para los jóvenes menores de dieciséis años. Queda también prohibido a unas y otros el trabajo nocturno industrial, y en los establecimientos comerciales no podrán trabajar después de las diez de la noche.

Los jóvenes mayores de doce años menores de dieciséis tendrán como jornada máxima la de seis horas. El trabajo de los niños menores de doce años no podrá ser objeto de contrato.

Por cada seis días de trabajo deberá disfrutar el obrero de un día de descanso, cuando menos.

Las mujeres, durante los tres meses anteriores al parto, no desempeñarán trabajos físicos que exijan esfuerzo material considerable. En el mes siguiente al parto disfrutarán forzosamente de descanso, debiendo percibir su salario íntegro y conservar su empleo y los derechos que hubiesen adquirido por su contrato. En el período de la lactancia tendrán dos descansos extraordinarios por día, de media hora cada uno, para amamantar a sus hijos.

El salario mínimo que deberá disfrutar el trabajador será el que se considere suficiente, atendiendo las condiciones de cada región, para satisfacer las necesidades normales de la vida del obrero, su educación y sus placeres honestos, considerándolo como jefe de familia. En toda Empresa agrícola, comercial, fabril o minera, los trabajadores tendrán derecho a una participación en las utilidades.

Para trabajo igual debe corresponder salario igual, sin tener en cuenta sexo ni nacionalidad.

El salario mínimo quedará exceptuado de embargo, compensación o descuento. La fijación del tipo del salario mínimo y de la participación en las utilidades se hará por Comisiones especiales, que se formarán en cada Municipio, subordinadas a la Junta Central de Conciliación, que se establecerá en cada Estado. El salario deberá pagarse precisamente en moneda de curso legal, no siendo permitido hacerlo efectivo con mercancías, ni con vales, fichas o cualquier otro signo representativo con que se pretenda sustituir la moneda.»

«Cuando por circunstancias extraordinarias deban aumentarse las horas de jornada, se abonará como salario por el tiempo excedente un 100 por 100 más de lo fijado para las horas normales. En ningún caso el trabajo extraordinario podrá exceder de tres horas diarias ni de tres veces consecutivas. Los hombres menores de dieciséis años y las mujeres de cualquier edad no

serán admitidos en esta clase de trabajos.

En toda negociación agrícola, industrial, minera o cualquiera otra clase de trabajo, los patronos estarán obligados a proporcionar a los trabajadores habitaciones cómodas e higiénicas, por las que podrán cobrar rentas que no excederán del medio por ciento mensual del valor catastral de las fincas. Igualmente deberán establecer escuelas, enfermerías y demás servicios necesarios a la comunidad. Si las negociaciones estuviesen situadas dentro de las poblaciones y ocuparan un número de trabajadores mayor de cien, tendrán la primera de las obligaciones mencionadas.

Además, en estos centros de trabajo, cuando su población exceda de doscientos habitantes, deberá reservarse un espacio de terreno, que no será menor de cinco mil metros cuadrados, para el establecimiento de mercados públicos, instalación de edificios destinados a los servicios municipales y Centros recreativos. Queda prohibido en todo centro de trabajo el establecimiento de expendurías de bebidas embriagantes, así como casas de juego de azar.

Los patronos contratantes serán responsables de los accidentes del trabajo y de las enfermedades profesionales de los trabajadores sufridas con motivo o en ejercicio de la profesión o trabajo que ejecuten; por lo tanto, los patronos deberán pagar las indemnizaciones correspondientes, según que haya traído como consecuencia la muerte o simplemente la incapacidad temporal o permanente para el trabajo, de acuerdo con lo que las leyes determinan. Esta responsabilidad subsistirá aún en el caso de que el patrono contrate el trabajo por un intermediario.

El patrono estará obligado a observar en la instalación de sus establecimientos los preceptos legales sobre higiene y salubridad y adoptar las medidas adecuadas para prevenir accidentes en el uso de las máquinas, instrumentos y materiales de trabajo, así como a organizar de tal manera éste que resulte para la salud y la vida de los trabajadores la mayor garantía compatible con la naturaleza de la negociación, bajo las penas que al efecto establezcan las leyes.»

III

«Tanto los obreros como los patronos contratantes tendrán derecho para coligarse en defensa de sus respectivos intereses, formando Asociaciones.

Las leyes reconocerán como un derecho de los obreros y de los patronos las huelgas y los paros.

Las huelgas serán lícitas cuando tengan por objeto conseguir el equilibrio entre los diversos factores de la producción, armonizando los derechos del trabajo con los del capital. En los servicios públicos será obligatorio para los trabajadores dar aviso, con diez días de anticipación, a la Junta de Conciliación y de Arbitraje de la fecha señalada para la suspensión del trabajo.

Las huelgas serán consideradas como lícitas únicamente cuando la mayoría de los huelguistas ejercieren actos violentos contra las personas o las propiedades, o en caso de guerra, cuando aquéllos pretendan a los establecimientos y servicios que dependan del Gobierno. Los obreros de los establecimientos fabriles militares del Gobierno de la República no estarán comprendidos en las disposiciones de esta fracción, por ser asimilados al ejército nacional.

Los paros serán lícitos únicamente cuando el exceso de producción haga necesario suspender el trabajo para mantener los precios

en un límite costeable, previa aprobación de la Junta de Conciliación y Arbitraje.

Las diferencias o los conflictos entre el capital y el trabajo se sujetarán a la decisión de una Junta de Conciliación y Arbitraje, formada por igual número de representantes de los obreros y de los patronos y uno del Gobierno.

Si el patrono se negase a someter sus diferencias al arbitraje o a aceptar el laudo pronunciado por la Junta, se dará por terminado el contrato de trabajo y quedará obligado a indemnizar al obrero con el importe de tres meses de salario, además de la responsabilidad que le resulte del conflicto. Si la negativa fuese de los trabajadores, se dará por terminado el contrato de trabajo.

El patrono que despida a un obrero sin causa justificada, o por haber ingresado en una Asociación o Sindicato, o por haber tomado parte en una huelga lícita, estará obligado, a elección del trabajador, a cumplir el contrato de trabajo o a indemnizarle con el importe de tres meses de salario. Igualmente tendrá esta obligación cuando el obrero se retire del servicio por falta de probidad por parte del patrono o por recibir de él malos tratos, ya sea en su persona o en la de su cónyuge, padre, hijos o hermanos. El patrono no podrá eximirse de esta responsabilidad cuando los malos tratamientos provengan de dependientes o familiares que obren con el consentimiento o tolerancia de él.»

IV

«Los créditos en favor de los trabajadores por salario o sueldos devengados en el último año, y por indemnizaciones tendrán preferencia sobre cualquiera otro en los casos de concurso o quiebra.

De las deudas contraídas por los trabajadores a favor de sus patronos, de sus asociados familiares o dependientes, sólo será responsable el mismo trabajador, y en ningún caso, y por ningún motivo, se podrán exigir a los miembros de su familia, ni serán exigibles dichas deudas por la cantidad del sueldo del trabajador en un mes.

El servicio para la colocación de los trabajadores será gratuito para éstos, ya se efectúe por oficinas municipales, bolsas del trabajo o por cualquiera otra institución oficial o particular.

Todo contrato de trabajo celebrado entre un mejicano y un patrono contratante extranjero deberá ser legalizado por la autoridad municipal competente y visado por el cónsul de la nación a donde el trabajador tenga que ir, en el concepto de que, además de las cláusulas ordinarias, se especificará claramente que los gastos de repatriación quedan a cargo del patrono contratante.

Serán condiciones nulas y no obligarán a los contrayentes, aunque se expresen en el contrato:

Las que estipulen una jornada inhumana, por lo notoriamente excesiva, dada la índole del trabajo.

Las que fijen un salario que no sea remunerador, a juicio de las Juntas de Conciliación y Arbitraje.

Las que estipulen un plazo mayor de una semana para la percepción del jornal.

Las que señalen un lugar de recreo, fonda, café, taberna, cantina o tienda para efectuar el pago del

salario, cuando no se trate de empleados de esos establecimientos.

Las que entrañen obligación directa o indirecta de adquirir los artículos de consumo en tiendas o lugares determinados.

Las que permitan retener el salario en concepto de multa.

Las que constituyan renuncia hecha por el obrero de las indemnizaciones a que tenga derecho por accidente del trabajo y enfermedades profesionales, perjuicios ocasionales por el incumplimiento del contrato o despedirse de la obra.

Todas las demás estipulaciones que impliquen renuncia de algún derecho consagrado a favor del obrero en las leyes de protección y auxilio a los trabajadores.

Las leyes determinarán los bienes que constituyan el patrimonio de la familia, bienes que serán inalienables, no podrán sujetarse a gravámenes reales ni embargos y serán transmisibles a título de herencia con simplificación de las formalidades de los juicios sucesorios.

Se consideran de utilidad social: el establecimiento de Cajas de seguros populares, de invalidez, de vida, de cesación voluntaria de trabajo, de accidente y otros con fines análogos, por lo cual, tanto el Gobierno federal como el de cada Estado, deberán fomentar la organización de instituciones de esta índole para infundir e inculcar la previsión popular.

Asimismo serán consideradas de utilidad social las Sociedades cooperativas para la construcción de casas baratas e higiénicas destinadas a ser adquiridas en propiedad por los trabajadores en plazos determinados.»

Tota la correspondència de Redacció adreceu-la a l'Apartat de Correus 757.

LLEGIU

MANUEL BRUNET

EL MERAVELLÓS DESEMBARC DELS GRECS A EMPURIES

EDICIONS DIANA
Petritxol, 5
BARCELONA

No servirem cap subscripció que no vagi acompanyada del seu import.

Preguem als nostres subscriptors per trimestres se serveixin renovar llurs subscripcions.

COMPANY: Si vols ésser digne dels teus ideals, has de considerar com a propis els sofriments i les privacions dels homes que els defensen. Recordat dels empresonats.

Als subscriptors forans:

Advertim a tots els nostres subscriptors que si en vèncer llur subscripció no la renoven oportunament trametenf el seu import al

Dr. C. Rofes. - Clana

els serà cobrada tota una anyada per mitjà de gir, carregant-los, demés, les despeses.

Llegiu les Edicions de "Justícia Social"

"COMPANY,"

per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

|||

"Aquest diantre de subatots,"

per H.-G. Wells

PREU: 30 cèntims

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaven de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya; Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA
Subscripció anyal: 4 ptes.

Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Clotat

S'ha posat a la venda

l'interessant fullet d'en Gabriel Aiomar titolat

La pena de muerte

traduït al castellà. Conté 24 pàgines amb coberta artísticament impresa a dues tintes i retrat del seu autor. — Es ven a 20 cèntims cada exemplar. S'ha fet un curt tiratge d'una edició de luxe a 40 cèntims. Les comandes s'han de fer a:

Editorial VERTICE, Viladomat 108, Barcelona.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIO DE RABASAIRES DE CATALUNYA»

Es publica cada dissabte. 15 Cts.

Redacció i Administració: Carders, 12, 1.
BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu

JUSTICIA SOCIAL
periòdic socialista català.

Les lletres i les dèries

L'èxit dels nostres llibres

Aquests dies, arran de l'aparició de dues o tres obres d'un verdader interès, tothom constata el creixement considerable del públic de llibres catalans.

Les causes. Hi ha qui diu que tot prové d'una major avidesa de llegir llibres en la nostra llengua, d'un desig de manifestar i de significar un entusiasme i una adhesió a l'idioma i de col·laborar i ajudar amb els que l'han adoptat com expressió del seu intel·lecte.

Es possible que una part d'aquesta massa de lectors de darrera hora compri els llibres amb l'aire del que compleix un deure vers la col·lectivitat, però sortosament la majoria d'aquests lectors ho són per altres motius més interessants i normals. Sinó fos així ens exposaríem que amb un canvi de circumstàncies tinguéssim un desencany. Si els autors deguessin els seus èxits purament i simplement a l'entusiasme nerviós de l'hora que passa, ens exposaríem a haver de considerar aquets èxits com una afició sense consistència.

Però no serà així. Un cert nombre de lectors, petit nombre, podrà cansar-se de comprar llibres; però el nombre més important mentre tingui al seu abast llibres com els que ara tenen èxit, creiem que no vacillarà un moment en adquirir-los.

Això vol dir, naturalment que no tot surt de l'entusiasme del lector, sinó que una bona part, la part principal d'aquets èxits d'avui es deuen als autors. Cal fer-los justícia.

Avui es publiquen llibres, d'una importància substantiva i d'un interès de lectura molt superiors als que es publicaven l'any passat a aquest mateix temps.

Això vol dir, que deixant apart tota la febre i tota la satisfacció externa que provoca aquesta florida de obres catalanes a les llibreries, la literatura catalana ha donat un pas molt llarg cap endavant.

I aquesta és la cosa més important.—V.

Els singulars anecdòtics

(EDITATS POR SEGONA VEGADA I SEGUITS D'UNA NOVA SERIE) PER PLACID VIDAL

Plàcid Vidal és la mateixa bona fe personificada. Té idees sobre l'ideal, tan anecdòticament singulars, tan heroiques, tan tendres, que se li poden envejar sense temença i sense avergonyar-se, malgrat, a estones, semblar quasi infantívols.

Les imaginacions que aquest poeta, excel·lent home i cor puríssim, té sobre la poesia i el vol del poeta, arriben a conmour. La realitat prend en la seva imaginació una bella sèrie de formes, quasi sublimes, que dissortadament, sofrint, no coincideixen en la coneguda, familiar i quotidiana realitat de cadascun dels homes.

Aquest home bo, a part, sensible, bon amic, escriptor de vocació, després de sengles volums de versos i prosa, prou coneguts, reedita, afegint-hi una nova sèrie la seva curiosa obra *Els singulars anecdòtics*. Són quasi una cinquantena d'intel·lectuals que tingueren i tenen una més dilatada, breu, profunda o clara relació amb ell, el poeta Plàcid Vidal.—No fa molt ha publicat un llibre de versos: *L'anhel cantaire*.

Els singulars anecdòtics, omplen un buit en la literatura catalana. Els nostres intel·lectuals, són la gent menys efusiva, més xerxeida i més particularment tancada del món. Així:—o bé s'allisten en el règiment dels *bandarrables*, i no hi ha per on ele-

gantment i sense molèsties agafar-los.—La veritable cultura en pateix d'aquest caràcter retret i digne del petit seny, de la majoria dels nostres intel·lectuals, que encara, en general, amen de constituir-se en infranquejables barreres psicològiques—, com petites cledes arbitràries i bon xic intransigents.

Posar-los en criculació humanament, sense ironies, sense mossegades, sense omissions, però tal com dels fets apareixen—, amb una simpatia i un *amore* impagable, aquesta *òpera magna*, ha estat la tasca de Plàcid Vidal. Un exercici així, calia: de la mateixa manera que cal, com ha temps insinuava Carles Riba, la publicació de l'epistolari dels nostres homes de lletres—, l'epistolari i les memòries, si en deixen d'escrites.

Els singulars anecdòtics—fan un llibre curiós per diversíssims conceptes, que qualsevol dia l'escaient oportunitat posarà en evidència.

PRAXIS

Notes marginals

Ha sortit el número de Novembre de Lluita, portaveu de la Federació de Dependents de Catalunya amb el següent sumari:

Les noves concepcions dels Dependents, per E. Grau; La Magna abraçada, per Silex; Societat, per Alfred Costa; Sacrificis estèrils, per Joan Revolòs; La Cooperativa del «Cadi», per F. F. F.; Llibres, Pere Corominas, A Reces del Tamaris, per A. Eclasang; Camí a l'Associació, per Salvador Perernau; Exposició d'Art a la Sala Parés, per X. Riera; i cròniques i notes d'importància dels viatjants i ressenya de les activitats socials i cooperatives dels dependents.

Hom remarca d'aquest sumari la crítica del llibre de Pere Corominas, A Reces del Tamaris, per A. Esclasang i la bella poesia de Salvador Perernau.

—La «Biblioteca Catalònia» ha publicat la novel·la d'En Prudenci Bertrana «Jo!» (memòries d'un metge jilòsof). L'obra ha obtingut un èxit immens, i és que es tracta d'una de les obres més importants de la literatura catalana.

Esperant que un dels nostres companys en parli des de la plana de JUSTICIA SOCIAL, plausos avui reproduir un fragment de la ressenya que En J. Roure i Torrent publica a «La Publicidad», l'any 1922, a propòsit de la lectura de «Jo!» que l'autor va fer a l'Associació Catalana d'Estudiants:

«Jo!» és indubtablement l'obra cabdal d'En Prudenci Bertrana, i una novel·la digna d'èsser presentada arreu com a mostra de la valor intel·lectual catalana. Té un interès altíssim que augmenta a mesura que van passant els capítols de l'obra, malgrat la seva llargària. El tipus de Daniel Pérez, el protagonista, doctor psiquiàtra, home anormal i divertit,

però savi, la anormalitat de qual rau precisament en la saviesa, queda perfectament i immillorablement definit; i així mateix tots aquells personatges, alguns d'ells força exòtics, que el volten. Les escenes còmiques i d'alegria i les de passió es barregen bellament amb les tràgiques; les magnífiques descripcions s'encadenen amb els estats psicològics i amb els pensaments filosòfics del doctor Pérez. Tota l'obra, tràgica de cap a peu, està escrita amb aquell formós humorisme tan característic d'En Bertrana. El sentimentalisme contrasta amb l'eroticisme, la fina ironia amb les descripcions bàrbares, el realisme amb l'ideal. En una paraula, En Bertrana ha reunit en «Jo!» totes les seves formidables virtuts d'escriptor: la ironia, la ferma descripció, la prosa bàrbara i l'argument senzill, però interessant.»

—En dos dels seus darrers quaderns, «La Escena Catalana» ha publicat les obres «Seny i amor, amo i senyor» de l'Avellà Artís, i «Les flors de la guillotina», d'En Lluís Capdevila, estrenada aquesta temporada.

—Ha sortit ja el primer volum de les obres de Bernard Shaw, traduïda al català per Carles Capdevila; aquesta obra i «El deixeble del diable». L'edició està pre-

sentada amb un gust ben poc corrent.

—Miquel Llor, l'autor d'«Història gris», abans del seu llibre de contes que està preparant vol publicar tres novel·letes aplegades sota el títol «Tres immoralitats».

—El conte «La Marxanda», d'En Isern-Dalmau —del seu llibre «Solada de contes»— ha estat traduït al francès per una distingida escriptora suïssa.

—El prosista figuerenc i col·laborador de JUSTICIA SOCIAL, En J. Puig Pujades, té a les caixes una novel·la que farà més de 200 pàgines. Es titula «L'oncle Vicens».

—Angel Samblancat, el vigorós escriptor espanyol, està acabant un drama, escrit en català, que durà per nom «La mala filla». Segurament s'estrenarà aquesta temporada.

Per ajudar la família del company «Roc Guinart,,

P. C., 2 ptes.; M. E., 2; F. V., 1; M. R., 2; J. F., 2; J. C., 1; R. B., 1; N. C., 2.
Total: 13 pessetes.

PER MILLORAR LA VOSTRA CULTURA TECNICA, ESTUDEU PER CORRESPONDENCIA A

POLYTECHNICUM POSTAL

ON PODREU CURSAR DE CASA ESTANT, SENSE HAVER DE DEIXAR EL TRFBALL, RAPIDAMENT I SENSE GAIRES DESPESES, FLS ESTUDIS PER A

Electricista	Contramestre
Conductor de centrals elèctriques	Cap de taller mecànic
Tècnic electricista	Càlcul comercial
Gramàtica catalana	Comptabilitat Comercial i Industrial.
Correspondència mercantil	

Si us interessa algun ensenyament, escriviu avui mateix demanant prospectes i condicions a

Polytechnicum Postal

Apartat de Correus 1025 -- BARCELONA

(Referiu-vos a aquest anunci quan escriviu al «Polytechnicum»)

EDICIONS DIANA

VOLUMS PUBLICATS

- Josep Pla.—COSSES VISTES.... 4 ptes.
Manuel Brunet.—EL MARAVELLOS DESEMBARC DELS GRECS A EMPÚRIES..... 3 ptes.

A PUNT DE SORTIR

- Joan Santamaría.—MA VIDA EN DOINA..... 4 ptes.

BARCELONA
PETITXOL, 5

Unió Gráfica

Aquesta institució, genuïnament obrera, és un experiment viu d'emancipació social i econòmica. Té dret, doncs, a la solidaritat de les entitats similars i a l'ajut de tots els homes progressius.

Treballs d'impremta de tota mena
Enric Granados, 33, interior
BARCELONA

Per a ajudar a «Justícia Social»

J. C., 5 ptes.

Justicia Social

SETMANARI SOCIALISTA

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ:

Viladomat, 108 (Impremta). -BARCELONA

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Províncies:

Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:

Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'90 ptes.

En Modest Palahi

demés de cuidar de la venda i subscripció de JUSTICIA SOCIAL, admet suscripcions i anuncis a «Bella Terra», «La Novel·la Estrangera», «Lluita», «L'Esport Català», «La Terra», «Acció Cooperatista» i «Guia Catalana de Ferrocarrils».

Travesia del Carme, 8, 1.
GIRONA

Treballador!

Signes digne de la teva condició humana!
Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.
Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

S'ha publicat

A l'Ombra del Camí

llibre de poesies de

EMILI SALETA i LLORENS

amb un próleg de l'

IGNACI IGLESIAS

... «A l'Ombra del Camí» col·loca al seu autor en un lloc distingit entre l'estol de lírics de les noves promocions que són glòria de Catalunya.

Edició paper de fil ornada amb boixos

5 ptes.

Es ven a totes les llibreries

Imp. Isidre Duch. - Viladomat, 108